

**STRATEGIJO ZA OBVLADOVANJE TVEGANJ
IN ZAGOTOVITEV VARNEGA OKOLJA ZA USPOSABLJANJE, VADBO IN TEKMOVANJE (Strategija -
Safeguarding policy)**

Preambula

Mednarodna potapljaška zveza CMAS je bila ustanovljena leta 1959 v Monako na pobudo francoskega raziskovalca Jacques-Yves Cousteau in drugih pionirjev podvodnih dejavnosti.

Njen namen je bil združiti različne nacionalne zveze ter razvijati in standardizirati podvodne športe na mednarodni ravni.

CMAS je skozi čas oblikoval pravila, tekmovalne sisteme in varnostne standarde za številne discipline.

Med najpomembnejšimi športi so se razvili prosto potapljanje, podvodni ribolov, plavanje s plavutmi, podvodni hokej, podvodni ribolov in pod vodna fotografija.

Organizacija je pomembno prispevala k profesionalizaciji teh športov ter njihovi večji prepoznavnosti po svetu.

Danes CMAS povezuje več kot sto držav in še naprej spodbuja razvoj novih disciplin ter napredek v podvodnih dejavnostih.

1.1 Uvod

Zveza potrjuje, da je za vse člane v celotni strukturi zveze, tako za vodstvo, športnike, trenerje ali ostalo osebje – zaposlene ali prostovoljni člane na različnih ravneh bistveno, da lahko sodelujejo in vadijo v nenasilnem, varnem in spoštljivem okolju.

1.2 Zaveza zveze

Slovenska potapljaška zveza je bila ustvarjena za zagotavljanje varnega potapljanja, izobraževanja in ustvarjanje pogojev za razvoj tekmovalnega športa. V tem duhu zveza izjavlja, da je njena dolžnost, da ukrepa in se zaveže, da bo za svoje dejavnosti podpirala okolje in kulturo brez nadlegovanja in nasilja.

Zato se SPZ zavezuje, da bo:

- Usposabljal svoje člane za prepoznavanje kršitev varnega okolja,
- Zaščitil vse morebitne žrtve,
- Preveril verodostojnosti vseh obtožb,
- Priskrbel psihološko pomoč žrtvam,
- Uvedel disciplinske ukrepe ali obvestil pristojne organe pregona, kadar gre za elemente kaznivih dejanj.

1.3 Etični kodeks

Vse oblike nadlegovanja in zlorab predstavljajo kršitev Etičnega kodeksa SPZ z etičnimi načeli potapljanja in Etičnega kodeksa delovanja v športu OKS - ZŠZ.

1.4 Spoštovanje vseh načel

Člani SPZ, tako vodstvo, kot športniki in trenerji ter drugi, ki delujejo v SPZ, četudi na prostovoljni osnovi, so zavezani k spoštovanju načel te politike in jo morajo sprejeti in upoštevati.

2. Opredelitev nadlegovanja in zlorabe

2.1. Opredelitev

Nadlegovanje in zloraba se lahko izražata v različnih oblikah dejanj, ki so lahko usmerjena zoper skupino ali posameznika. Te vključujejo:

- i) psihološko zlorabo
- ii) fizično zlorabo
- iii) spolno nadlegovanje
- iv) spolno zlorabo
- v) zanemarjanje

Navedene oblike zlorabe pomenijo:

Psihološka zloraba – pomeni vsako nezaželeno dejanje, vključno z zapiranjem, izolacijo, verbalnim napadom, poniževanjem, ustrahovanjem, infantilizacijo ali kakršnim koli drugim ravnanjem, ki lahko zmanjša občutek identitete, dostojanstva in samospoštovanja.

Fizično nasilje – pomeni vsako namerno in nezaželeno dejanje telesnega kaznovanja ali grdega ravnanja, kot na primer:

- Pretiravanje pri izvajanju judo tehnik z nasilnimi meti
- Vzpodbujanje nasilnih tehnik davljenja in/ali vzvodov
- Udrihanje, pretepanje, brcanje, grizenje in opekline – ki povzročajo fizične poškodbe
- Poniževanje

Takšno dejanje lahko vključuje tudi:

- nečloveško ali neprimerno fizično aktivnost (npr. za starost ali fizično kondicijo neprimerne obremenitve; v primeru poškodb ali bolečin),
- prisilno uživanje alkohola ali prisilno jemanje dopinga so prav tako del nedopustnega nasilja.

Spolno nadlegovanje – vsako nezaželeno in neželeno ravnanje spolne narave, bodisi verbalno, neverbalno ali fizično. Spolno nadlegovanje lahko prevzame obliko spolnega nasilja.

SPZ je sprejela opredelitve nadlegovanja in zlorabe, kot so navedene v soglasni izjavi MOK www.olympic.org/athlete365/library/safe-sport/

Spolna zloraba – vsako ravnanje spolne narave, bodisi brez stika, s stikom ali penetracijo, pri katerem je soglasje prisiljeno/manipulirano ali ni bilo ali ni moglo biti dano.

Zanemarjanje – v smislu tega dokumenta pomeni, da trener ali druga oseba, ki ima dolžnost skrbeti za športnika ali osebje, ne zagotovi minimalne ravni oskrbe športnika ali osebja, kar povzroča škodo, omogoča povzročanje škode ali ustvarja neposredno nevarnost škode.

Vir nadlegovanja

Nadlegovanje in zloraba lahko temeljita na katerem koli razlogu, vključno z raso, vero, barvo kože, prepričanjem, etnično pripadnostjo, fizičnimi lastnostmi, spolom, spolno usmerjenostjo, starostjo, invalidnostjo, socialno-ekonomskim statusom ter športnimi ali intelektualnimi sposobnostmi. Lahko gre za enkratni incident ali vrsto incidentov. Lahko se zgodi osebno ali prek spleta (ali na drug način).

Nadlegovanje in zloraba posameznika ali skupine sta pogosto posledica zlorabe oblasti, kar pomeni neprimerno uporabo položaja vpliva, moči ali oblasti posameznika ali skupine proti drugi osebi ali skupini.

Soglasna izjava MOK iz leta 2008 meni, da sta nadlegovanje in zloraba del neprekinjenega procesa in ju zato ne smemo ločevati.

2.2 Dodatne informacije

Več informacij najdete na:

<https://www.virtual-college.co.uk/resources/2018/04/ten-types-of-abuse-you-should-be-aware-of>

3. Namen Strategije

Namen te Strategije je pokazati zavezanost SPZ k ustvarjanju in ohranjanju varnega športnega okolja.

Cilj SPZ na področju nasilja, nadlegovanja in zlorab je:

- ozaveščanje o preprečevanju nadlegovanja, zlorab in nasilja med vsemi člani SPZ
- ozaveščanje, pojasnjevanje in izobraževanje vseh članov Kluba o tem, kaj se šteje za nadlegovanje, zlorabo in nasilje
- zagotoviti informacije o postopku opozarjanja in obravnavanju primerov nadlegovanja, zlorab in nasilja
- vzpostaviti varno okolje za vse, ki so vključeni v judo in drugo delovanje Kluba.

4. Področje Strategije

4.1 Na koga se Strategija nanaša

Ta Strategija velja za vse, ki so vključeni v delovanje SPZ in sicer:

- športnike
- trenerje, osebje in spremljevalce judoistov

- tehnično osebje, kot so organizatorji in prostovoljci
- vodstvene delavce (predsednik/ca, člani izvršilnega odbora, člani organov SPZ)
- vse ostale posameznike ki kakorkoli trajno in/ali občasno delujejo v SPZ ali sodelujejo s SPZ.

4.2 Ranljive skupine

Nekateri športniki ali posamezniki so lahko posebej ranljivi, na primer mlajši ljudje, invalidi ali pripadniki manjšin. Ljudje se lahko tudi zaradi socialnih, čustvenih ali drugih razlogov znajdejo v začasno ranljivem položaju.

5. Vloge in odgovornosti

5.1 Odgovornost

SPZ je odgovoren za:

- izvajanje te Strategije in ozaveščanje članov o pomenu Strategije
- vzpostavitev postopka opozarjanja ob ohranjanju zaupnosti, če to želijo žrtve
- pravočasno in odgovorno obravnavanje prijav, na katere je opozorjen
- zagotavljanje ustrezne podpore posameznikom in sprejemanje ukrepov za zaščito žrtev, če je to potrebno
- uvedbo ustreznih disciplinskih ukrepov ali prijavo organom pregona, kadar je to potrebno
- redno ozaveščanje vodstvenih delavcev o potrebni pazljivosti med treningi in dejavnostmi, ki zahtevajo prenočevanje izven doma
- vzpostavitev sistema za spremljanje sprememb v vedenju na tem področju in prilagajanje postopkov, če je to potrebno

5.2 Vodstveni delavci in trenerji

Vodstveni delavci in trenerji morajo:

- v primeru zaznave ali suma nasilja, nadlegovanja ali zlorabe obvestiti ustrezen organ SPZ in/ali organe pregona
- sprejeti ustrezne ukrepe za zaščito drugih članov SPZ pred nadlegovanjem, zlorabo in nasiljem, če to zahtevajo okoliščine (resnost dejstev in nevarnost za člane). Disciplinski postopki se lahko uvedejo tudi po tem, ko je sodišče izreklo kazenske sankcije, da se zaščiti druge športnike, ko so kazenske sankcije že izvršene.
- prijaviti svoje sume sistemu za prijavo nepravilnosti (Žvižgavka ali podobno), kadar obstaja razlog za domnevo, da obstajajo druge žrtve ali da je nekdo žrtev nadlegovanja in zlorabe.

5.3 Člani

Člani morajo:

- Opozoriti vodstvene delavce ali trenerje.
- Navesti, ali želijo ohraniti zaupnost pri obravnavanju zadeve.

6. Poročila, preiskave in disciplinski postopki

Postopki v zvezi s to politiko so opisani v Disciplinskem pravilniku SPZ.

7. Izobraževalni in sorodni viri

7.1 Dokumenti OKS - ZŠZ

Kodeks etičnega delovanja v športu je namenjen temu, da se v športu razvije in uveljavi postopke za zaščito športnikov.

[https://www.olympic.si/datoteke/Eticni_kodeks_oks_2021_web\(1\).pdf](https://www.olympic.si/datoteke/Eticni_kodeks_oks_2021_web(1).pdf)

7.2 Orodja OKS – ZŠZ za športnike

V primeru občutka ogroženosti zaradi nadlegovanja se lahko športniki obrnejo neposredno na Varuha športnikovih pravic (<https://www.gov.si/zbirke/delovna-telesa/varuh-sportnikovih-pravic/>) ali podajo prijavo preko aplikacije Žvižgavka (<https://oks.zvizgavka.si>).

7.3 Dodatni viri

- Izjava IOC iz leta 2016: Nadlegovanje in zlorabe v športu.
- Konvencija Združenih narodov o otrokovih pravicah.
- Mednarodna smernica za zaščito otrok v športu (z viri, ki so na voljo v več jezikih)
- Svet Evrope: Člen 1; (ii) Evropske listine o športu (različica iz leta 2001)
- UNESCO: Člen 10.1 revidirane Mednarodne listine o telesni vzgoji, telesni dejavnosti in športu (različica iz leta 2015)
- Deklaracija Združenih narodov o človekovih pravicah.
- Safe Sport International
- Etični kodeks JZS
- Kodeks etičnega delovanja v športu OKS – ZŠZ.

8. Spomen izrazov

Zloraba

Zloraba je opredeljena kot vsako dejanje, ki namerno škoduje ali poškoduje drugo osebo. Zloraba se včasih imenuje tudi nenaključno nasilje.

Otrok

Konvencija Združenih narodov o pravicah otroka opredeljuje otroka kot „človeka, mlajšega od 18 let, razen če po zakonu, ki se nanaša na otroka, polnoletnost doseže prej“. Zgodnje otroštvo se nanaša na otroke, mlajše od 8 let. Mladoletniki ali mladi in najstniki so stari od 10 do 19 let.

Zaščita otrok

UNICEF uporablja izraz »zaščita otrok« za preprečevanje in odzivanje na nasilje, izkoriščanje in zlorabo otrok. Člen 19 Konvencije Združenih narodov o otrokovih pravicah zagotavlja zaščito otrok v domu in zunaj njega.

Varnost

Varnost so ukrepi, ki se sprejmejo za spodbujanje blaginje ranljivih odraslih ali otrok in njihovo zaščito pred škodo, vključno z zaščito pred nadlegovanjem in zlorabo.

SPZ